

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 7554/2023
22.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Звонко Марковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – МУП РС, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Крагујевцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1298/22 од 20.10.2022. године, у седници већа одржаној дана 22.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1298/22 од 20.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П 6933/21 од 07.03.2022. године, првим ставом изреке, обавезана је тужена да на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове услед умањења опште животне активности од још 15%, у односу на проценат умањења опште животне активности за који му је накнада призната правоснажном пресудом Основног суда у Крагујевцу П 7948/16 од 16.08.2016. године, настале као последице неправилног и незаконитог рада тужене, исплати износ од 525.000,00 са законском затезном каматом од 07.03.2022. године до исплате. Другим ставом изреке обавезана је тужена да на име накнаде материјалне штете због трошкова лечења медикаментима плаћа 1.454,38 динара почев од 27.12.2012. године, за сваки месец појединачно, док лечење траје, при чему је доспеле износе дужна платити одједном, а убудуће сваког 01. до 10. у месецу за текући месец. Трећим ставом изреке обавезана је тужена да на име трошкова поступка тужиоцу исплати износ од 139.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Четвртим ставом изреке тужилац је ослобођен обавезе плаћања парничних трошкова.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1298/22 од 20.10.2022. године, првим ставом изреке, укинута је пресуда Основног суда у Крагујевцу П 6933/21 од 07.03.2022. године у првом, другом и трећем ставу изреке. Другим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове услед

умањења опште животне активности од још 15% у односу на проценат умањења утврђен правоснажном пресудом Основног суда у Крагујевцу П 7948/16 од 16.08.2016. године, настале као последица неправилног и незаконитог рада тужене, исплати износ од 525.000,00 динара са законском затезном каматом од 07.03.2022. године до исплате. Трећим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да на име накнаде материјалне штете због трошкова лечења лекова сваког 01 до 10. у месецу за текући месец тужиоцу плаћа по 1.454,38 динара почев од 27.12.2019. године, па док лечење траје, при чему би доспеле износе била дужна платити одједном. Четвртим ставом изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правоснажне пресуде донете након одржане расправе у другостепеном поступку тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Законски заступник тужене је доставио одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане пресуде применом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 са изменама и допунама), Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, у току трајања притвора од 11.07.1995. године до 12.07.1995. године тужиоцу су у просторијама полицијске станице од стране службених лица нанете лаке телесне повреде, у вези са чијим последицама је правоснажном пресудом Основног суда у Крагујевцу П 3184/17 од 15.08.2017. године код тужиоца утврђено умањење опште животне активности 95%. Осим наведеном одлуком, тужиоцу је накнада нематеријалне штете досуђена правоснажним пресудама П 2620/02 од 05.09.2008. године, П 31580/10 од 27.09.2011. године, П 2593/13 од 27.02.2014. године, Гж 1028/14 од 08.09.2014. године, П 1274/15 од 05.06.2015. године П 7948/16 од 16.08.2016. године и П 16559/16 од 16.03.2017. године. Током 1984. године тужиоцу је дијагностикован душевни поремећај због кога је од 1992. године у инвалидској пензији, а према налазу вештака неуропсихијатра тужилац је особа снижених интелектуалних способности, лечи се од хроничне душевне болести из групе органиски ментални поремећај Ф06.3 која је последица оштећена мозданог супстрата, насталог после доживљене трауме 1995. године, праћене развојем дијабетеса, хипертензије и низа органиских и соматских компликација, које компромитују постојеће когнитивне способности. Према мишљењу вештака, наведена прогресија обољења проузрокује додатно умањење опште животне активности од 15%, које је у узрочно последичној вези са догађајем од 11.07.1995. године.

Наведено мишљење вештака у погледу прогресије психосоматског обољења тужиоца апелациони суд није прихватио, сматрајући да је конкретни вид штете по правилу трајног карактера, да се животна активност, као скуп свакодневних радњи предузиманих у циљу задовољења уобичајених животних потреба, морају јединствено посматрати, те да је код таквог стања ствари неприхватљиво мишљење вештака да је поред постојећег умањења опште животне активности од 95%, трајно, од доношења последње пресуде Основног суда у Крагујевцу П 3083/18 од 17.04.2019. године, до

подношења тужбе у овој парници дана 29.01.2020. године дошло до додатног умањења опште животне активности од 15%. Сагласно томе другостепени суд је нашао да је накнадама досуђеним у периоду од 2008. године до последњег пресуђења 2019. године тужиоцу пружена одговарајућа сатисфакција за претрпљене душевне болове због умањења опште животне активности од 95%, те да сходно члану 228. у вези са чланом 231. ЗПП тужилац није доказао да му новчано обештећење по том основу припада на име додатног погоршања здравља, због чега је тужбени захтев одбио као неоснован.

Противно ревизијским наводима, Врховни суд је нашао да је побијана пресуда донета уз правилну примену материјалног права.

Правни институт накнаде нематеријалне штете регулисан је чланом 200. став 1. Закона о облигационим односима, којим је прописано да ће за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица, као и за страх, ако нађе да околност случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, суд досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете, као и у њеном одсуству. Накнада нематеријалне штете представља новчано обештећење оштећеног лица за претрпљене физичке болове и страх, душевне болове услед умањења опште животне активности и наружености, инвалидитета, повреде части и угледа, повреде слободе и права личности. Циљ накнаде нематеријалне штете је сатисфакција оштећеном лицу због претрпљених патњи, па се сагласно околностима конкретног случаја њена висина одмерава применом критеријума прописаним чланом 200. став 2. ЗОО. Наведеном одредбом је прописано да ће приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и о висини њене накнаде суд водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме та накнада служи, али и о томе да се њоме не погодује тежњама неспојивим са њеном природом и друштвеном сврхом.

Полазећи од цитираних законских прописа и утврђеног чињеничног стања другостепени суд је правилно закључио да је сукцесивним подношењем тужби у периоду од 2008. године закључно са 2018. годином – у којим поступцима је прво утврђено постојање умањење опште животне активности, а затим и погоршање здравственог стања тужиоца у односу на претходни период – тужилац у целости обештећен за већ постојеће умањење опште животне активности од 95%, утврђено правоснажном пресудом Основног суда у Крагујевцу П 3184/17 од 15.08.2017. године, те да би се додатним новчаним накнадама поговорило циљевима неспојивим са природом ове врсте обештећења.

Неосновно се ревизијом оспорава оцена налаза вештака медицинске струке, спроведена од стране другостепеног суда. Чланом 7. став 1. и чланом 228. ЗПП прописана је дужност странке да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев и којима оспорава наводе и доказе противника, а сагласно члану 259. ЗПП вештачењу се приступа ако је ради утврђења или разјашњења неке чињенице потребно стручно знање којим суд не располаже. Међутим, вештачење је само једно од доказних средстава које је у складу са резултатима целокупног доказног поступка суд цени применом члана 8. ЗПП. Наведеном одредбом је прописано да на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, суд одлучује које ће чињенице узети као доказане. Применом наведене одредбе другостепени суд је дао свеобухватну анализу сваког доказа посебно

и свих доказа заједно и резултат медицинског вештачења прихватио је у стручном делу, који је дат на основу анализе постојеће медицинске документације, али мишљење вештака оправдано није прихватио у погледу његове правне оцене душевних болова насталих код тужиоца услед умањења опште животне активности.

Апелациони суд је ценио и остале ревизијске наводе, али их посебно не образлаже, јер су исти већ аргументовано размотрени од стране другостепеног суда.

На основу изложеног, применом члана 414. став 2. у вези са ставом 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**